

INDHOLD

Festdag i Tvis.....	9
De høje herrer 9 - Den nye præst 10.	
Prins Buris' gave	11
Helligkilden 11 - Gudevi 12 - Byggeplaner 13 - Buris Henriksen 13 - Den uheldige helt 14 - Folkesagn 14 - Liden Kirsten 16.	
Munkenes kloster	17
Den sikre dal 17 - Navnet Tvis 19 - Kloster i 400 år 19 - Nedgangstider 20 - Birkeret 20 - Abbederne 22.	
Kirke på øen.....	23
Genbrug 23 - Klosterkirkens hjørne 23 - Ombygget ridehus 25 - Kirkegården 26 - En kærlig hånd 26 - »Lidet interessant kirke« 27 - Herskabsstolen 29 - Lystestagerne 29 - Altertavlen 30 - Kirken nedrives 30 - Forfald 32 - Fredning 32.	
Adeligt gods	34
Oluf Munk 34 - Kirkeejer 34 - Havesyg og grisk 35 - Arvestrid 36 - Ulfeldt'erne 37 - Claus Ulrich Mormand 38 - Trolle og Grubbe 38.	
Herregården.....	39
Fallit 39 - Jens Hvass 39 - Herregård 41 - Ladegården og møllen 41 - Peder Gedsted 42 - Studedrift 43 - Godset slagtes 43 - Rytterhest 44 - Gården flyttes 45.	
Series pastorum	46
Sjusket kirkebog 46 - Hyppige præsteskit 47 - Lille Møller 48 - Sick-historier 49 - Pastor Schmidt 50.	
Skole og degn	51
Unyttigt med skole 51 - Amalielyst 53 - Frydenlund 53 - Nye skoler 55 - Hingebjerg skole 55.	
Fæste og hoveri.....	56
Ingen landsby 56 - Forsvundne skove 57 - Landgilde 58 - Nye gårde 58 - Ufred og plyndring 59 - Riget fattes penge 59 - Ny matrikel 60 - Hoveri 60.	
Selveje	64
Hvordan får de råd? 64 - Befolkningstallet stiger 65 - Fæstehusmænd 66 - Sogneforstanderskab 66 - Fattigforsørgelsen 67 - Fattighus ved Tingager? 68 - Hvem skal betale? 68 - Vejene i sognet 70 - Krisen kradses 72 - Mejdal gør sig gældende 73 - Kommunesammenlægningen 74 - Mejdal sogn 74.	

Lauralyst	75
Ladegård 75 - Gården omdøbes 77 - Bluhrne 77 - Smith 79 - Christensen 79 - Sønderby 80.	
Tvis by	81
Stationsby 81 - Kirken 84 - Kirkehuset 88 - Tvis Andelsmejeri 88 - Købmanden 91 - Bageren 92 - Centralen 92 - Frisøren 93 - Skomagere 93 - Slikbutikken 93 - Trikotage 94 - Købmanden 94 - Værket 94 - Blomster og post 96 - Høkerforretningen 96 - Missionshuset 96 - Brugsen 97 - HAG 98 - Slagteren 98 - Tvis station 99 - Ledvogterhuse 100 - SAJYKA 101 - Smeden 101 - Sognegården 101 - Kaffe og blødt brød 104 - Slagtehus på Klostervej 105 - Købmand på Smedegårdvej 105 - Edelweiss 105 - Grillbar på Smedegårdvej 106 - Vognmænd 106 - Murermestre 107 - El-installatør 107 - Sparekassen 108 - Gråkjær Staldbyg 108 - Tvis Køkkener og Garderobeskabe 108 - Damefrisører 109 - Tvis centralskole 110 - Plejehjemmet 111 - Stadion og hal 112 - Fjernvarme 112 - Ændret struktur 112 - Lokalplanen 114.	
Foreningerne	115
Indre Mission 115 - KFUM og KFUK 116 - FDF og FPF 117 - Ungdomsforeningen 117 - Idrætten 117 - Tvis amatørerne 119 - Tvis Borgerforening 120.	
Lauralyst jorder	122
Skovbolig 122 - Fuglsang 122 - Tvis fritidshjem 122 - Lauralund 123 - Lilleskov 123 - Nørrevang 124 - Elmely 125 - Højbo 126 - Felletoft 126 - Banestrup 126 - Toftegård 127 - Højmark 127 - Barnemordet i Tvis 128 - Motivet 129 - Peter Sabroe 130 - Bækkehøj 131 - Engbæk 131 - Engholm 132 - Lerbæk 132 - Swanholm 132 - Vejlund 132 - Moselund 134 - Gertrudbæk 134 - Kildevang 134 - Søndervang 135 - Tvis hønseri 135 - Tvis planteskole 136 - Laulund 136 - Vejager 137 - Føniksminde 138 - Pelsdyrfarmen Tvis 138 - H.C. Andersen traktor 138.	
Tvislund	139
Gården 139 - Nørgård 139 - Søndergård 142 - Vestergård 145 - Østergård 146 - Meldgård 146 - Nygård 147 - Skolen på Nørgård mark 148 - Østerlund 149 - Hedegårdhus 150 - Hedegård 150 - Kabbels 151 - Lillelund 151 - Frydenlund 153 - Baunhøj 153 - Løghøj 154 - Sønderlund 157.	
Hingebjerg	158
Pe' Tyskers hus 159 - Hingebjerghus 159 - Hingebjerg skole 160 - Nørremark 161.	
Tvis kloster mark	162
Tvis mølle 162 - Mergelleje 167 - Kommunalt eje 168 - Dambruget 169 - Tviskloster 170 - Tuta Valis 170 - Østergård 171 - Enggård 171 - Bakhus 173 - Siggård 174 - Meltoft 174 - Bakgård 176 - Mølvad 178 - Sommerdal 179 - Kragdaluus 179 - Sønderbæk 179 - Hjørvig 180 - Huldahl 182 - Moesgård 183 - Dalhus 184 - Klosterhus 184 - Vejhus 185 - Tingager 185 - Rosenly 187 - Amalielyst 187 - Vesterager 188 - Lindballe 188 - Mejdal møbler 190 - Dueholm 190 - Nyholm 190 - Munkholm 192 - Burisholm 192.	
Uglkær	193
Over Uglkær 193 - Mosehuset 195 - Uglkær 195 - Neder Uglkær 196 - Virkelyst 197.	
Smedegård	198
Sønderbak 201 - Toustrup 202 - Dalby 204 - Fæstehus 204 - Lundsbjerg 204 - Vestager 204 - Lykkens Prøve 205 - Solvang 205 - Granly 206 - Guldager 207 - Lergrav 208 - Rosenlund 208 - Grønlund 209 - Nyborg 209 - Bækkelund 210 - Nørlund 211.	

Majgård	212
Øster Majgård 212 - Lille Majgård 213 - Sønder Majgård 214 - Damtoft 216 - Majgårdhus 216 - Forundringshuset 216.	
Halgård.....	217
Nørre Halgård 217 - Sønder Halgård 219 - Øster Halgård 221 - Villemos 223 - Vidtskue 223 - Halgård skole 223 - Vester Halgård 228 - Ellegården 228 - Fjald 228 - Husmandssted 229 - Højvang 230 - Højlund 230 - Halgård smedie 232 - Halgård købmanden 232 - Halgård tømrer 232.	
Nybo	233
Nørre Nybo 233 - Peterslyst 234 - Godthåb 234 - Gl. Skovlund 234 - Ny Skovlund 235 - Metalskolen 235 - Sommerlyst 235 - Virkelyst 236 - Vester Nybo 237 - Sønder Nybo 237 - Øster Nybo 238 - Brohuset 239 - Nybolejren 240 - FDF/FPF 240.	
Munkbro	241
Jægersborg 242 - Neder Munkbro 243 - Fredens hvile 244 - Højgård 244 - Kibæk 246 - Ny Kibæk 248 - Stentoft 249 - Stokvad 250 - Stokvadhus 252 - Fredslund 252 - Grønbæk 253 - Øster Grønbæk 254 - Vester Grønbæk 255 - Langmosehus 256 - Lille Grønbæk 256 - Skærpendal 256 - Vibholm 258 - Vibholmhus 261 - Kragbæk 262 - Øster Kragbæk 262.	
Skautrup.....	264
Den vestre gård 264 - Vester Skautrup 266 - Nørre Skautrup 267 - Over Skautrup 268 - Den østre gård 268 - Neder Skautrup 270 - Munkedal 270 - Haurtoft 272 - Sønderhus hus 273 - Vinghuset 274 - Skautrup skole 274 - Hedeager 275 - Sparretoft 276 - Skautrup mølle 278 - Holmgård 279 - Tvis traktorværksted 280 - Lille Skautrup 280 - Sønderris 281 - Spangsmose 282 - Spangsmoschus 282 - Ny Spangsmose 283.	
Soels	284
Store Soels 284 - Lille Soels 285 - Lundager 286 - Lykkens Prøve 288 - Søjborg 289 - Birkholm 289 - Højlund 290 - Ny Soels 290 - Højager 290 - Solglimt 290 - Vestertoft 290 - Tvis gamle kro 291 - Mordet i Tvis gamle kro 292 - Pågribelsen 292 - Stærke ord 294.	
Haurids.....	295
Sønder Haurids 296 - Lundager 298 - Nedergård 299 - Hauridshus 299 - Høvids 299 - Vester Høvids 300 - Øster Høvids 302 - Sønder Høvids 304 - Laulund 305 - Damtoft 306 - Øster Høvids hus 306 - Øster Høvids aftægtshus 306 - Sønderborg 307 - Hedelund 308.	
Uhrlund	309
Nørrelund 310 - Skadborg 311 - Østerlund 311 - Vesterlund 312 - Lille Uhrlund 313 - Morre 314 - Sønder Morre 315 - Nørre Morre 316 - Morreholm 316 - Øster Morre 318 - BM-Silofabrik 318 - Vester Morre 319 - Lille Morre 320 - Morrehus 320.	
Gedbo	321
Store Gedbo 321 - Lille Gedbo 323 - Aalykke 324 - Skovly 325 - Aabjerg 325 - Aagård 327 - Damgård 327 - Fyrlø 328 - Gedebo 328 - Gedbo skole 328 - Fæstehus på Lille Gedbo mark 329 - Wolle Svenskers hus 329 - Fæstehus på Store Gedbo mark 329.	

Langeland	330
Grydholt 330 - Mellem Grydholt 332 - Knudsensminde 333 - Vester Grydholt 335 - Bjerrehus 336 - Højberghus 337 - Fæstehuse 337 - Brejnholt 338 - Øster Brejnholt 340 - Vester Brejnholt 340 - Brejnholt skole 341 - Søren Saxens hus 342 - Lindholt 343 - Gl. Lindholt 344 - Ny Lindholt 345 - Pilgård 346 - Øster Gedbo 347 - Gardingården 347 - Bakhus 347 - Blaakær 348 - Damtoft 348 - Meldtoft 349 - Tusholt 350 - Gl. Tusholt 351 - Ny Tusholt 351 - Toftkær 352 - Bakkely 353.	
Ejendomsregister	354
Kilder og litteratur	357